udruženje Roditelji

Izvještaj o radu za 2022. godinu

Narativni izvještaj Udruženja Roditelji

Deceniju nakon početka djelovanja i konkretnih aktivnosti koje je udruženje Roditelji počelo da sprovodi, organizacija se u toku gotovo cijele 2022. godine usmjerila na strateško planiranje za naredne tri godine, prethodno sagledavajući i analizirajući postojeće stanje.

Osim što je ovaj proces proizveo vrlo ozbiljan i sistematičan Strateški plan od 2022-2025. za konkretan akcioni plan koji ga prati, predložio je i neke unutrašnje reorganizacije i nova tijela u organizacionog strukturi poput Savjeta koji će savjetovati upravljački tim i Skupštinu.

Pored standardnih zagovaračkih aktivnosti i institiranju da se postojeće stanje u nekim oblastima mijenja, posebno u sistemu socijalne i dječije zaštite i obrazovanja, značajan dio pažnje smo usmjerili na povezivanje roditelja i donosioca odluka ali i onih koji mogu da doprinesu procesu promjena. Tako smo organizovali oko 30 online intervjua i predavanja čija je svrha bila upravo prenošenje stavove roditelja i traženje odgovora na njihova pitanja.

Iako nije bila naša inicijativa, najveći dio angažmana smo posvetili isplati uvećanih naknada za novorođenčad koje su najavljene početkom godine ali se Vlada zatim predomišljala da i najavljeno ispuni. Osim dopisa i konkretnih zahtjeva da se ne iznevjere roditelji koristili smo i pritisak u medijima da podsjetimo nadležne na obavezu koju su sami sebi dali. Poslije 9 mjeseci to se i konačno dogodilo https://www.roditelji.me/blog/2022/12/28/konacno-usvojene-uvecane-naknade-za-novorodencad-900-eura/

Nijesmo bili uspješni u zahtijevanju isplate dječijih dodataka na bankovnim računima roditelja, kada je počela primjena novog Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, pa se ova nakanada uglavnom dobija preko Pošte odnosno donose je poštari. Udruženje će nastaviti da ovaj zahtjev upućuje Ministarstvu rada i socijalnog staranja i dalje sve dok ne bude omogućen pojednostavljen sistem isplate dječijih dodataka kao u razvijenim zemljama koje žive u 21. vijeku.

Počela je i primjena rješenja koje smo dogovorili godinu ranije sa Ministarstvom zdravlja i domovima zdravlja o izdavanju potvrda za upis u vrtić. Potvrde o zdravstvenoj sposobnosti djece pred upis u vrtić u novu školsku godinu 2022/2023. mogle su se pribaviti odmah nakon potpisivanja ugovora. Time se izbjeglo stvaranje nepotrebnih gužvi u Domu zdravlja prije kretanja djece u vrtić. Za djecu koja su obavila predviđeni sistematski pregled u 2. i 4. godini i redovno su vakcinisana, potvrde su se mogle naručiti putem aplikacije eZdravlje ili telefonom kod izabranog pedijatra, koje kasnije mogu da se podignu na šalterima pedijatrijske sužbe Doma

zdravlja Podgorica.

Naš tim od **pet zaposlenih** uspio je da realizuje 9 projekata, uz podršku **2 pripravnice, više desetina saradnika**, **112 volontera** i **11 članova Skupštine**. Projekte smo realizovali u saradnji sa UEFA fondacijom za djecu, UNICEF-om, Centrom za građansko obrazovanje, EU i njihovim partnerima na programu M'BASE, Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Agencijom za elektronske medije, organizacijom Metamorphosis iz Makedonije i njihovim partnerima kroz ICEDA inicijativu, Savjetom Evrope i novinskom agencijom MIN@ i Ministarstvom kulture. Prihodi Udruženja iznosili su 198.083 hiljada eura, a značajan dio njih je utrošen na zarade i honorare za saradnike, dnevnice za volontere i zakup prostora.

Bilansi2022_NVURoditeljiDownload
Naše aktivnosti koje se tiču podrške djece koja žive u siromaštvu podržali su i donatori Meridianbet, kompanija Next auto i Advokatska kancelarija Jovović, Mugoša&Vuković i jedan poznati crnogorski fudbaler koji je želio da ostane anoniman. Podršku radu našem servisu Učionica družionica pružio je i Glavni grad donacijom početkom 2022. godine. Broj donatora – kompanija i pojedinaca koji su se uključili u naše akcija i direktno obezbijedili pomoć djeci i porodicama iznosio je 373.

Čak pola miliona posjetilaca je posjetilo portal Roditelji.me u toku 2022. godine odnosno preko 576 hiljada njih. Facebook grupa udruženja Roditelji okupljala je 9.9 hiljada članova, a na Instagramu 5.600. Facebook stranicu portala Roditelji.me pratilo he preko 65 hiljada roditelja, a Instagramu preko 20 hiljada. U medijima je objavljena **2037 objava** o aktivnostima udruženja Roditelji ne računajući lokalne radio i tv stanice kao i portale.

Uči i igraj

Godinu smo počeli projektom Uči i igraj – Jednake mogućnosti obrazovanja i sporta za svu djecu, u okviru kojeg su dječaci i djevojčice iz 11 osnovnih škola, sa teritorije Glavnog grada, dobijaju podršku u savladavanju čitanja i pisanja, kao i mogućnost dodatnih sportskih aktivnosti – fudbala. Podrškom u učenju bilo obuhvaćeno ukupno 400 djece, a treninzima fudbala 1.200 dječaka i djevojčica. Sa njima su radili nastavnici fizičkog obrazovanja i licencirani treneri, kao i nastavnici razredne nastave, uz podršku ukupno 60 volontera.

Ovaj projekat je podržala UEFA Fondacija za djecu, a njegova misija je unapređenje mogućnosti podrškom u obrazovanju i socijalnoj integraciji kroz sport za djecu uzrasta od 6 do 12 godina, a među njima prioritet imaju ona koja žive u socijalno ugroženim porodicama. Karatak video projekta

UEFA Fondacija za djecu je odlučila krajem godine i da podrži novi projekat udruženja Roditelji koji predviđa rad sa djecom u Nikšiću u 8 osnovnih škola.

Igračkoteka i Razvojni centar Podgorica i servis Učionica Družionica udruženja Roditelji u

Glavnom gradu prošle godine su pored prepoznatljivosti po humanitarnim akcijama i incijativama za ranjive kategorije stanovništva okupljali i osnovce i predškolce za koje su , organizovane brojne kreativno – edukativne radionice i predavanja. Osim toga, 2022. je bila godina usavršavanja mladih i razvoja njihovih potencijala, kroz različite programe volontiranja.

Igračkoteka i Razvojni centar

U okviru Igračkoteke i Razvojnog centra u Podgorici u prošloj godini realizovano je 121 kreativno-edukativne radionice za djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta. Radionice su bile osmišljene da kod djece podstiču samostalnost, razvijaju socijalne vještine, samopouzdanje, uče se lijepom i pravilnom izražavanju, kao i razvoju kreativnih potencijala.

U **Igračkoteci i Razvojnom centru Nikšić** održano je ukupno 70 kreativno edukativnih radionica sa ciljem učenja kroz igru. Podrškom pri učenju je bilo obuhvaćeno 33 djece, sa kojima je radio 29 volontera u kontinuitetu realizujući 231 časova. Biblioteku igračaka koristilo je skoro 100 porodica iz Nikšića.

U saradnji sa **Agencijom za elektronske medije** u drugoj polovini godine, realizovano je 8 online predavanja za roditelje na temu bezbjednosti i sigurnosti djece na internetu, i 16 radionica medijske pismenosti za djecu, koje su bile u hibridnom formatu kako bi djeca širom Crne Gore imala mogućnost da prate radionice. Ove radionice imale su za cilj osvješćivanje djece o opasnostima i rizicima u digitalnom prostoru, kako bi se što sigurnije i bezbjednije ponašali u online svijetu.

Biblioteka igračaka, koja je sastavni dio Igračkoteke i Razvojnog centra broji **683 korisnika**, odnosno porodica. Od 2015. godine kada je osnovana Igračkoteka i Razvojni centar u Podgorici broj razduženih igračaka dostigao je **7.823.**

Socijalni servis Učionica Družionica, program koji je usmjeren na osnaživanje ranjivih kategorija stanovništva, motivisanjem nastavka obrazovanja i podsticanjem socijalne integracije. Ovaj program je postao vrlo prepoznatljiv servis u crnogorskom društvu u pružanju pomoći i podrške socijalno ugroženim porodicama. Prošle godine je obuhvatio **100 djece** sa kojima je kontinuirano rađeno na različitim nivoima psiho-socijalnog razvoju.

Programima podrške u obrazovanju bilo je obuhvaćeno 59 djece na sedmičnom nivou, sa kojima su svakodnevno radili volonteri sa puno posvećenosti i entuzijazma u savladavanju školskog gradiva sa kojim imaju poteškoće. Dodatno je ukupno 41 dijete bilo uključeno u psiho-socijalnu podršku u okviru koje su kroz grupni rad osnaženi, a podsticani su i njihovo samopouzdanje i socijalne vještine.

Programom individualne podrške pri učenju realizovano je **476 časova za djecu** iz socijalno ugroženih porodica, a osim toga učestvovali su i u 22 kreativno-edukativne radionice i 47 psiholoških u cilju njihovog osnaživanja.

Projekat **Programi podrške majkama i djeci koji su žrtve porodičnog nasilja,** omogućio nam je da u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja doprinesemo njihovom osnaživanju i razvijanju roditeljskih kapaciteta za funkcionalan rast i razvoj djece. Roditeljima je bila dostupna podrška u roditeljsvu, putem SOS Roditeljske linije i programa roditeljstva Brižne porodice, a ženama žrtvama nasilja besplatni pravni savjeti. U okviru ovog projekta, realizovano je 34 psiho-socijalnih radionica za 34 djece sa iskustvom nasilja u porodici.

Grupa za socijalnu podršku

Udruženje Roditelji se i prethodne godine, osim edukativnih aktivnosti i osnaživanja djece u dijelu obrazovanja bavilo i pružanjem humanitarne pomoći.

U toku godine je, u saradnji sa brojnim organizacijama, ali i pojedincima pružena podrška socijalnu-ugroženim porodicama na više načina.

- Humanitarnom akcijom **Podijelimo jer zajedno možemo više** školskim priborom obezbjeđena je podrška za **805 djece**, koja su dobila pomoć za početak nove školske godine – **https://www.roditelji.me/blog/2022/09/06/broj-djece-opremljene-skolskim-priborom-povecan-za-cetvrtinu/**
- U toku humanitarne akcije **Budi nečiji Djed Mraz** ispunjeno je **436** novogodišnjih personalizovanih želja – **https://www.roditelji.me/blog/2022/12/30/ispunjeno-cak-436-novogodisnjih-zelja/**
- U saradnji sa Elmag radiom, **24 djece** je posjetilo prvi put klizaliste uživalo u klizanju;
- Sekreterijat Glavnog grada obezbijedio je **20 karata** za predstavu “20 000 milja pod morem”, koje su podijeljene djeci iz socijalno ugrozenih porodica.
- Uz pomož Međunarodnog kluba žena donirali smo paket osnovnih namirnica za **10 porodica** iz socijalno ugroženih porodica. Osim toga, u toku čitave godine porodice su sporadično dobijale pomoć obezbjeđenjem namirnica, garderobe i opreme za bebe.
- U partnerstvu sa kompanijom One obezbjeđeno je **15 tablet** računara, za početak nove školske godine, takođe za djecu iz socijalnu-ugroženih porodica. Ova kompanija je, na osnovu preporuke Udruženja, donirala i 15 laptop računara za informatičku učionicu u OŠ “Luka Simonović”.

Roditeljska SOS linija

SOS Roditeljska linija je i u toku 2022. godine svakodnevno bila na usluzi, a za pomoć nam se posredstvom nje obratilo 1.450 roditelja. Pored kontinuiranog rada istovremeno je tokom cijele godine rađeno i na promociji ovog servisa. Nastavljena je saradnja sa UNICEF-om započeta 2021. godine, u okviru koje je izrađen drugi set vizuala za promociju SOS roditeljske linije i postavljen na citylightovima širom Crne Gore. Rađena su i predavanja na više tema, u vezi sa kojima su nam se roditelji najčešće obraćali za pomoć. Ti online razgovori dostupni su na našem youtube kanalu i portalu Roditelji.me. Krajem 2022. godine izrađen je i promotivni materijal – kalendari i cegeri sa vizualima koji su osmišljeni tokom projekta.

Kroz saradnju sa UNICEF-om, obezijeđena je i podrška u vidu edukacije i sprovedene su dvije akreditovane obuke za stručne radnike za savjetovanje putem SOS telefona. Ove obuke prošlo je 28 stručnih radnika.

Kroz projekat *Programi podrške porodicama u krizi,* koji je podržalo Ministarstvo finansija i socijalnog staranja,obezbijeđen je djelimično rad na SOS Roditeljskoj liniji, kao i besplatna pravna podrška u okviru nje jednom sedmično.

Jeste li sve zabranili svom djetetu?! **https://youtu.be/3GSmVVxOjVw**

Pričate li sa djecom o rodama? **https://youtu.be/M50dt-HVE40**

Trenirajte dijete da bude samo od malih nogu. Važno je biti samostalan **https://youtu.be/jIYcZWjk_vw**

Djetetu ni slučajno ne smije biti dosadno **https://youtu.be/ldLUKjdVvR8**

Ne može ono toliko da vrišti koliko vi možete da (pot)kup(lj)ujete **https://youtu.be/0echgRl7gos**

Roditeljska SOS linija – 080 888 888 **https://youtu.be/gkXmRoRsrB0**

Brižne porodice

Realizovali smo 4 programa Brižne porodice, po jedan u Tivtu i Budvi i dva u Podgorici. Ukupno je ovaj program pohađalo 45 roditelja tokom 2022.

Program je sprovodilo 6 stručnih radnika: socijalni radnici i psiholozi koji su prošli obuku za fasilitatore međunarodnog programa Brižne porodice. Udruženje Roditelji već 5 godine realizuje program, uz podršku UNICEF-a i EU u Crnoj Gori.

Komitet za dojenje

Pridružili smo se Komitetu za dojenje, koji je uspostavilo Ministarstvo zdravlja, a u kojem su predstavnici UNICEF-a kao i ljekari i zdravstveni radnici Kliničkog centra, Instituta za bolesti djece, Instituta za javno zdravlja i Doma zdravlja Podgorica. Komitet radi na uspostavljanju inicijative Porodilišta po mjeri beba, u toku koje su obučavani nacionalni treneri o najnovijim standardima u dojenju, a zatim su oni počeli obuke zdravstvenih radnika širom Crne Gore. Osim toga, počelo se sa otvaranjem savjetovališta za dojenje u nekoliko opština.

UNICEF nas je podržao da pripremimo novu, dopunjenu verziju Vodiča za dojenje, koji su uradile naše vršnjake savjetnice za dojenje, u saradnji sa predstavnicima Ministarstva zdravlja i Kliničkog centra.

Sa Komitetom za dojenje i UNICEF-on smo obilježili Svjetsku sedmicu dojenja tako što smo u goste pozvali patronažnu sestru Sanelu Rastoder iz Doma zdravlja Podgorica koja je govorila o tome šta da roditelji očekuju u prvim danima bebinog života, a kada je dojenje u pitanju i kao i da saznaju šta da urade u konkretnim situacijama.

Radionicu pogledajte ovdje
https://www.facebook.com/roditelji.me/videos/1086106568677597

Nacionalnu sedmicu dojenja smo proslavili organizacijom Info dana o trudnoći, dojenju i pripremama za novog člana porodice, Stiže nam beba, u centralnom atrijumu podgoričkog BIG fashion centra.
https://www.roditelji.me/blog/2022/10/07/deveti-info-dan-stize-nam-beba-u-subotu-8-oktobra/

Savjetnice za dojenje

Osim što su organizovale online radionice i okupljanja sa roditeljima u vezi sa dojenjem u toku Svjetske sedmice dojenja, kao i predavanje u toku info dana Stiže nam beba, vršnjačke savjetnice za dojenje su pružile savjete za 444 majke koje su ih kontaktirale tokom godine i zatražile savjet kako da riješe konkretan problem.

Tim za podršku jednoroditeljskim porodicama

Ukupan broj roditelja koji se obratio Timu je bio 112, telefonskim putem, posjetom u prostorije Udruženja ili ličnim kontaktom.

Početak godine obilježilo je usvajanje Zakona o graničnoj kontroli i Zakona o izdavanju ličnih dokumenata. Majka ili otac kojima je sudskom odlukom povjereno samostalno vršenje roditeljskog prava, prilikom prelaska granice sa djecom, više neće morati da imaju saglasnost drugog roditelja. Za to je dovoljna sudska presuda kojom to dokazuju. Poslanici su usvajanjem nove verzije ovog zakonskog akta uvažili dugogodišnje predloge udruženja Roditelji da se ova oblast unaprijedi u najboljem interesu djece. Međutim, nove odredbe Zakona o izdavanju ličnih dokumenata nijesu zaživjele.

Oko 20% upita roditelja Timu odnosio se na pojašnjenje Zakona o graničnoj kontroli, jer nisu znali za postojanje razlike između zajedničkog i samostalnog vršenja roditeljskog prava, kao i koja dokumentacija im je potrebna prilikom prelaska granice. Tim je dodatno pojašnjavao da se ovo ne odnosi na preseljenje ili liječenje djeteta, već isključivo na obrazovna ili turistička putovanja.

Saradnja sa Sektorom granične policije Uprave policije Crne Gore je tekla nesmetano, i kako smo obaviješteni od strane roditelja, kao i samih službenika, ovaj Zakon nije imao problema pri implementaciji.

Međutim, sa primjenom drugog Zakona, Zakona o izdavanju ličnih dokumenata jos uvijek postoje poteskoće. Naime, iako je Udruženje u februaru 2022. godine, održalo radni sastanak sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva rada i socijalnog staranja, kako bi zajednički pronasli najlakši put za roditelje koji samostalno vrše roditeljsko pravo, da dobiju dokumenta za maloljetno dijete, do istog nije došlo. Mišljenja na tumačenje Zakona su različita. Odgovornost za provjeru činjenickog stanja kao i uzimanje anamneze

porodičnih okolnosti nije preuzelo nijedno ministarstvo, kao što nije ni delegirano organu starateljstva, u ovom slučaju Centrima za socijalni rad.

Drugu polovinu godine obilježilo je usvajanje Zakona o privremenom izdržavanju djece. Zakon prema kojem će država reagovati kada se ne plaća alimentacija na način što će iz Alimentacionog fonda preusmjeravati novac samohranim roditeljima, a onda tu uslugu naplatiti od onih, mahom očeva, koji izbjegavaju ovu zakonsku obavezu, trebala je da počne da se primjenjuje 01. Novemra.

Udruženje Roditelji je reagovalo amandmanski na predlog navedenog Zakona prije njegovog usvajanja, prepoznajući manjkavosti koje mogu napraviti problem u praksi i dovesti do odlaganja, ali nisu usvojeni. Zbog tih i drugih problema u implementaciji, zakonske odredbe do kraja godine nijesu adekvatno implementirane u praksi. Naime, organi starateljstva su od roditelja tražili dodatne podatke, kao što su broj žiro-ražuna u pravosnažnoj presudi, dokaz od strane javnog izvršitelja o nenaplativosti potraživanja i sl. Oko 40% upita prema Timu odnosio se upravo na pojašnjenja primjene ovog Zakona i potrebne dokumentacije. Udruženje je iniciralo dodatna pojašnjenja od strane Ministarstva, kao i apelovalo na početak isplate ovih materijalnih davanja, ali do kraja godine više hiljada zainteresovanih koji su otpočeli procedure, nijesu ostvarili prava iz ovog Zakona.

Tim je pripremio primjer zahtjeva koje je potrebno roditelj da preda sudu radi izmjene sudske presude i slao svim zainteresovanima kako bi im olakšao proces i omogućio brže ostvarivanje prava.

Iako Tim od početka rada ima za cilj da edukuje i informiše samohrane roditelje, primjetan je i dalje veliki broj upita koji se odnosio na nepoznavanje svojih prava i obaveza. I dalje je osnovni cilj Tima da promijeni svijest roditelja o najboljem interesu djeteta, koji se često ne podudara sa interesima jednom ili drugog roditelja.

Tako su nam se obraćali roditelji sa strahom da će im zbog toga što nemaju riješeno stambeno pitanje biti oduzeto starateljstvo nad djetetom, kao i da im drugi supružnik prijeti zahtjevom za samostalno starateljstvo ukoliko budu zahtijevali podjelu zajednički stečene imovine. Jedan od velikih problema koji je prepoznat je i nepoštovanje modela viđanja od strane roditelja sa kojim dijete ne živi i izostanak viđanja što uzrokuje dodatne traume djeci. Manjak zainteresovanosti drugog roditelja ili prosto neriješeni bračni konflikti koji su ostali i nakon braka odražavaju se i na djecu, i to nije moguće zakonski urediti, kako naglašavamo roditeljima koji nam se obraćaju.

Roditelji na dnevnom redu

Kroz projekat *Roditelji na dnevnom redu*, koji smo sprovodili kroz ICEDA inicijativu – Povećanje građanskog angažmana na polju digitalne agende, birali smo najbolju elektronsku uslugu koja je roditeljima na raspolaganju. Od ukupno 1324 roditelja koja su glasala za najbolju eUslugu, skoro 60 odsto je portal eZdravlje prepoznalo kao najkvalitetniju.

https://www.roditelji.me/blog/2022/03/30/portal-ezdravlje-za-vecinu-roditelje-najbolja-eusluga/

U okviru ovog projekta smo uradili i nekoliko podkasta Roditeljski leksikon posvećenih eUslugama u obrazovanju, a koji su dostupni na YouTube kanalu Roditelji.me

Udruženje Roditelji se pridružilo Nacionalnoj mreži za digitalnu agendu u Crnoj Gori, koja je formirana u okviru projekta ICEDA. Cilj ICEDA projekta je povećanje upotrebe eUsluga i omogućavanje svim građanima regiona da iskoriste benefite digitalne transformacije. Zato se kroz ICEDA projekat promovišu Digitalna agenda EU i daje doprinos u rješavanju pitanja koji onemogućavaju široku upotrebu e-usluga uz uvođenje novih i kvalitetnih usluga na svim nivoima.

MBASE

Projekat Inkluzivno kreiranje lokalnih javnih politika i usluga je podržan kroz program “OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanje politika – M BASE” koji sprovode Centar za građansko obrazovanje, Friedrich Ebert Stiftung, CZIP i Politikon mreža, u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Ministarstvom evropskih poslova Vlade Crne Gore, finansiran od Evropske unije, a kofinansiran od strane Ministarstva javne uprave. Ovim projektom želimo da osnažimo građane, roditelje, lokalna udruženja i ostale organizacije civilnog društva da aktivno učesvuju u razvoju javne politike i zagovaranja, servisa i usluga lokalnih samouprava, ali i podstiču veći stepen povjerenja u funkcionisanju javnih uprava.

Projektom je objavljena anketa o dostupnosti i kvalitetu usluga koje koriste roditelji i djeca u opštinama u kojim žive. To je bila i prilika da saznamo sa čime su roditelji najmanje zadovoljni u oblasti zdravlja, obrazovanja i socijalnog staranja, kako bi se intenzivnije zalagali za unapređivanje tih usluga. Zatim je objavljena anketa o uslugama koje koriste, a koje bi trebalo digitalizovati, na portalu Roditelji.me nakon čega je održan okrugli sto, sa predstavnicima relevantnih institucija, na kojem su predstavljeni rezultati ankete i razgovaralo se o planovima za budući period.

Osim toga, realizovane su tri trening sesije na temu javnog zagovaranja i javna komunikacija, za različite ciljne grupe. Ovim treninzima su prvo bili obuhvaćeni predstavnici savjeta roditelja i uprava osnovnih škola na teritoriji Podgorice, a zatim organizacije koje se bave ranjivim kategorijama stanovništva. Na kraju su, vještinama javnog zagovaranja i javne komunikacije ovladali i predstavnici strukovnih udruženja iz različitih oblasti. Roditelji i šira javnost su bili upoznati sa različitim servisima i uslugama, te i samim procedurama, na teritoriji Crne Gore, kroz različite podcast emisije.

Dan otvorenih vrata “Roditelji pitaju” sa temom Demografska izazovi i populaciona politika je događaj koji je okupio veliki broj građana i predstavnike relevantnih ministarstava koji su razgovarajo ovoj bitnoj temi za cjelokupno stanovništvo. Nakon toga, konkretne smjernice i preporuke poslate su premijeru i Vladi Crne Gore.

Online predavanja i intervjui

U okviru projekta ICEDA – Praćenje građanskog angažmana na polju digitalne agende, kroz Roditeljski leksikon smo se bavili elektronskim uslugama koje su dostupne roditeljima i djeci. U razgovoru smo prenijeli iskustva, kada je riječ o eUslugama, roditelja koji već neko vrijeme žive u Austriji. O korišćenju digitalnih alata u obrazovanju razgovarali smo sa kreatorima prve crnogorske online platforme za digitalno učenje Dragutinom Šćekićem i Dijanom Jovović, a gošća Roditeljskog leksikona, u okviru projekta ICEDA, bila je i učiteljica Dušanka Duda Vujičić, koja već godinama u svom radu primjenjuje online nastavu. Predstavili smo i projekat organizacije mladih Koračajte sa nama – Phiren Amenca, jedne je od članica mreže ICEDA, čiji je cilj da poveća upotrebu eUsluga i omogući svim građanima da iskoriste benefite digitalne transformacije.

Sandra i Igor Dragićević (Austrija)

Dijana Jovović i Dragutin Šćekić, autori Digitalne škole

Dubravka Duda Vujičić, učiteljica

Nevenka Kapičić (Phiren Amenca)

Podkast emisije Roditeljski leksikon radili smo tokom 2022. godine i u okviru projekta Inkluzivno kreiranje lokalnih javnih politika i usluga, koji je podržan u okviru programa OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE. Teme koje smo tom prilikom obrađivali odnosile su se na proces medijacije, odnosno mirnog rješavanja porodičnim sporovima, a predstavili smo i na koji način neko može postati hranitelj u Crnoj Gori. Neki od podkasta bili su posvećeni uslugama koje su dostupne roditeljima koji žive u Švedskoj i Norveškoj, te poređenju sa onim što je dostupno nama. Govorili smo i o servisima koje pružaju Centar za socijalni rad, kao I Udruženje mladih sa hendikepom. U Roditeljskom leksikonu bavili smo se i problemima djece sa smetnjama u razvoju, iz ugla roditelja okupljenih u asocijaciji NARDOS.

Roditeljski leksikon ugostio je i demografkinju mr Milevu Brajušković Popović sa kojom smo razgovarali o negativnom prirodnom priraštaju u našoj zemlji, trendovima u toj oblasti posljednjih godina i s tim u vezi, postojanju potrebe podrške porodici.

Aleksandra Petrović (Norveška)

Albina Tuzović (Švedska)

Mirjana Mugoša i Nikoleta Dajković, Centar za socijalni rad Podgorica

Mileva Brajušković Popović, demografkinja

Iva Mijušković, Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore

Savo Knežević, NARDOS

Marina Lutovac, direktorica Centra za ARS i Dijana Popović Gavranović, socijalna radnica u Stručnoj službi VDT-a

Violeta Golubović, Centar za socijalni rad Poodgorica

Roditelji pitaju – online intervju

Obrazovanje je bilo u našem fokusu i kroz online intervjue Roditelji pitaju koje smo organizovali u saradnji sa novinskom agencijom MINA, a uz podršku Savjeta Evrope i Evropske unije. Osim sa ministrom obrazovanja, Miomirom Vojinovićem, sa kojim smo razovarali o postojem stanju u obrazovanju, ugostili smo i profesora Sašu Milića koji je stručnjak za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja. O promjenam koje su nam neophodne govorila je profesorica Biljana Maslovarić, a udžbenicima, programima i ocjenjivanju učenika direktorice Zavoda za školstvo i Ispitnog centra, Zoja Bojanić Lalović i Dragana Dmitrović, kao i urednica u Zavodu za udžbenike, Nađa Durković.

mr Miomir Vojinović, ministar prosvjete

dr Saša Milić, profesor Filozofskog fakulteta https://youtu.be/vCv4zDaMZtc

Zoja Bojanić Lalović, v.d. direktorica Zavoda za školstvo Crne Gore

dr Biljana Maslovarić, profesorica Filozofskog fakulteta

Dragana Dmitrović, direktorica Ispitnog centra Crne Gore

Nađa Durković, urednica u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva

Roditeljski kutak – online predavanja

Online predavanja koja je naše socijalno preduzeće Kreativa Lab realizovalo sa Ministarstvom kulture fokusirala su se na vakcinaciju HPV vakcinom – koja je nova vakcina uvedena o jeseni, zatim na procedure Alimentacionog fonda koji je uspostavljen od novembra, kao i na bolesti zavisnosti djece i prevenciju. Osim toga, u saradnji s Agencijom za elektronske medije imali smo niz predavanja o bezbjednom korištenju interneta, zaštiti podataka, upotrebi tehnologija…

dr Milko Joksimović, INstitut za javno zdravlje

https://fb.watch/iwF_K9CuqR/

dr Ranko Rajović, autor NTC programa za učenje

https://fb.watch/ixRox2y7s3/

Maja Živković, advokatica

https://fb.watch/iwHv7aE797/

Biljana Krivokapić, nastavnica informatike

https://fb.watch/ixRiteaAql/

Maja Ružić, prof. dr sc informatike i pedagogije

https://fb.watch/ixRk7Ufr0r/

Bojan Jušković, edukator za bezbjednost djece na internetu i društvene mreže

https://fb.watch/ixRmdGRjoL/

Katarina Jonev, stručnjakinja za bezbjednost djece

https://fb.watch/ixRrOrScT6/

Vanja Kosović, marketing menadžerka

https://fb.watch/ixRtT0Bz-6/

Milica Matović, službenica operacija u digitalnoj agenciji Alicorn

https://fb.watch/ixRvm8Sr7l/

Svetlana Jovetić Koprivica, profesorica CSBH jezika i književnosti

https://fb.watch/ixRw-igBOh/

Porodica fest

Više desetina hiljada roditelja i djece iz više gradova Crne Gore proslavilo je u maju u parku ispred dvorca Petrovića na Kruševcu u Podgorici, Međunarodni dan porodice u toku četvrtog izdanja festivala roditeljstva, Porodica Fest. Ovaj praznik u svijetu se obilježava 15. maja.

Za porodice je organizovan program sa preko 70 sadržaja, a na momente se činilo da je jedna od najljepših zelenih oaza u Podgorici bila mala za sve ono što je bilo upriličeno s obzirom na to da su sve zone vrvile od razdragane djece.
https://www.roditelji.me/blog/2022/05/15/proslavljen-dan-porodice-porodica-fest-okupio-izuzetno-veliki-broj-roditelja/

Volonteri

Dan volontera smo obilježili kao i prethodnih nekoliko godina, uručenjem nagrada i zahvalnica onima koji su pružili dodatni doprinos u radu sa djecom i roditeljima, ali i organizaciji. Volonteri su uključeni u rad sa djecom iz socijalno ugroženih porodica, u radionice koje organizujemo u Igračkoteci i Razvojnom centru, servisima podrške dojenju i jednoroditeljskim porodicama…

Udruženje Roditelji je prepoznalo rad sa volonterima i u Strateškom planu do 2025. godine, u skladu sa kojim će posvetiti dodatu pažnju i njihovoj motivaciji, podršci i edukaciji u narednom periodu, počev od

Praksa i usavršavanje mladih

Nastavljena je saradnja sa **Fakultetom Političkih nauka** i organizovana je praksa za **13 studenata**

sa smjera Socijalni rad i socijalna politika, u trajanju od dvije sedmice. Studenti su imali priliku kroz aktivnosti Igračkoteke i Razvojnog centra steknu praktične vještine i znanja.

Udruženje Roditelji je i ove godine podržalo program Prilike koji sprovodi **ADP-Zid.** Program Prilike ima za cilj da omogući adolescentima u Crnoj Gori, koji imaju 16-19 godina, učešće na praktičnoj obuci kako bi saznali više o potencijalnim mogućnostima za razvoj karijere i pripremili se za tržište.

Uspostavljena je i saradnja sa Udruženjem studenata primijenjene psihologije **Axon**, kojom je omogućeno da studentkinja dva mjeseca, u kontunitetu realizije radionice osnaživanja I podrške za djecu.

Kroz saradnju sa **Fakultetom za strane jezike u okviru Univerziteta Mediteran** je bilo obezbijeđeno da 9 studenata u kontuinitetu pružaju podršku u obrazovanju djeci iz socijalno ugroženim porodicama u sticanju znanja iz predmeta Engleski jezik.

Nagrade

Izvršna direktorica udruženja Roditelji Kristina Mihailović bila je dobitnica nagrade Unije poslodavaca Crne Gore za NAJ menadžerke za 2021. godinu, u kategoriji civilni sektor.

Ceremonija dodjele nagrada UPCG za društveno-odgovorno poslovanje, NAJ menadžerke u Crnoj Gori, kao i priznanja Unije za poseban uspjeh ostvaren u prošloj godini organizovana je u okviru godišnje sjednice Skupštine Unije poslodavaca, održane u hotelu CUE u Podgorici.